НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ ЕКОЛОГІЇ КАРПАТ

ЗАТВЕРДЖУЮ
Директор Інституту екології Карпат
НАН України
доктор біологічних наук
_____ І.М. ДАНИЛИК

Схвалено на засіданні Вченої
ради Інституту екології Карпат
НАН України
від 22 грудня 2020 р.
(протокол№ 10)

ПОЛОЖЕННЯ ПРО ВНУТРІШНЮ СИСТЕМУ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТНЬОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В ІНСТИТУТІ ЕКОЛОГІЇ КАРПАТ НАН УКРАЇНИ

Львів – 2020

1. Загальні положення

1.1. Положення про внутрішню систему забезпечення якості освітньої діяльності в Інституті екології Карпат НАН України (далі Інститут) розроблене відповідно до вимог Закону України «Про вишу освіту», інших нормативно-правових актів у галузі освіти, Статуту Інституту і є його нормативним документом.

1.2. У Положенні визначається зміст, мета, завдання, організаційна і функціональна структура внутрішнього контролю, процедура та принципи його проведення.

1.3. Внутрішній контроль – це цілісна система планомірної системної і об’єктивної перевірки, аналізу і моніторингу освітньої діяльності установи, яка цілеспрямовано здійснюється суб’єктами контролю на єдиній плановій і методичній основі.

1.4. Внутрішній контроль, як складова функції управління, повинен своєчасно забезпечувати керівництво навчального закладу об’єктивною інформацією про хід реалізації освітньої політики з метою своєчасного прийняття обґрунтованих управлінських рішень.

1.5. Основними завданнями внутрішнього контролю є:

- моніторинг дотримання виконання законодавства України в галузі освіти;
- встановлення відповідності результатів освітньої діяльності державним стандартам і суспільним вимогам;
- своєчасне виявлення факторів, які негативно впливають на якість освіти для прийняття упереджувальних заходів;
- аналіз і експертна оцінка ефективності освітнього процесу;
- координація дій всіх суб'єктів науково-освітнього процесу Інституту
- поетапна діагностика знань, умінь, навичок та інших компетентностей здобувачів вищої освіти;
- надання методичної допомоги науковим/науково-педагогічним працівникам у ході здійснення контрольних заходів;
- залучення громадськості до участі у контрольно-аналітичній діяльності;
- прозорість прийняття ефективних рішень на всіх управлінських рівнях;
- аспірантоорієнтоване навчання, викладання та оцінювання;
- вільне творче навчання (формування аспірантами власної траєкторії навчання, забезпечення вибірковості дисциплін);
- регулярний збір і обробка інформації стосовно якості: навчання і викладання, наукових досліджень, викладацького складу, управлінських процесів, надання освітніх послуг;
- регулярний перегляд, вдосконалення, також розробка і впровадження сучасних навчальних дисциплін та освітньо-наукової програми;
- формування методичних матеріалів для забезпечення навчального

процесу;

- забезпечення академічної доброчесності;
- підвищення кваліфікації викладачів;
- забезпечення якості складу наукових працівників Інституту;
- впровадження інноваційних технологій та методик викладання;
- забезпечення внутрішньої комунікації, зворотнього зв'язку і доступності всієї важливої інформації для спільноти Інституту;
- комунікація із стейкхолдерами: органами державної влади, закладами вищої освіти, природоохоронними установами, громадськими організаціями, вітчизняними і зарубіжними партнерами;
- комунікація з акредитаційними органами Міністерства освіти і науки України та Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти; розвиток зв'язків та врахування досвіду закордонних колег.

1.6. Внутрішній контроль є невід'ємною складовою системи управління якістю вищої освіти і покликаний забезпечувати поетапне відслідковування і аналіз виконання заходів із забезпечення внутрішньої якості вищої освіти.

1.7. В основу внутрішнього контролю покладені наступні принципи:

- об'єктивність, достовірність, повнота і системність інформації про результати контрольно-аналітичної діяльності;
- планомірність, відкритість та прозорість процедур проведення контролю;
- єдність вимог при діагностиці знань, умінь, навичок та інших компетентностей здобувачів вищої освіти;
- доступність інформації про результати контролю для всіх зацікавлених сторін;
- дотримання морально-етичних норм при проведенні контрольних процедур.

2. Організація, структура і види внутрішнього контролю

2.1. Внутрішній контроль базується на діючій в Інституті структурі управління освітнім процесом.

2.2. Суб'єктами планування, організації і проведення внутрішнього контролю та забезпечення якості навчання і викладання в Інституті є:

- директор як керівник Інституту;
- гарант освітньої програми (організація освітнього процесу, ліцензування та акредитація, інформаційні системи управління освітнім процесом);
- заступники директора з наукової роботи Інституту (бібліотечні та інші інформаційні ресурси, наукові прилади і обладнання, інтеграція наукових досліджень та освітнього процесу);
- Вчена рада Інституту (розробка політики забезпечення якості освіти);
- комісії, які створюються наказом директора, зокрема, приймальну, екзаменаційну та апеляційну комісії (забезпечення професійного і

комфортного відбору та зарахування абітурієнтів);

- наукові керівники аспірантів (надання аспірантам soft skills);
- Рада молодих учених Інституту (просування ініціатив аспірантів, участь у забезпеченні якості та прийнятті важливих рішень);
- керівники структурних підрозділів;
- наукові/науково-педагогічні працівники;
- представники громадського самоврядування;

2.4. Основними об'єктами внутрішнього контролю є:

- освітні процеси;
- результати освітнього процесу.

2.5. Основними видами контролю є:

Поточний контроль застосовується для дисциплін з метою перевірки знань з окремих складових навчальної програми з даної дисципліни, а саме матеріалу, викладеного на лекціях; питань, розглянутих та обговорених на семінарських (практичних, лабораторних, індивідуальних) заняттях та матеріалу, опрацьованого самостійно.

Завданням поточного контролю є перевірка розуміння і засвоєння знань при вивченні навчальних дисциплін, умінь самостійно опрацьовувати інформаційні джерела, здатності осмислити зміст теми чи розділу, умінь публічно чи письмово представити певний матеріал (презентація).

Підсумковий контроль проводиться для оцінки результатів навчання на певному рівні вищої освіти або на його окремих завершених етапах. Підсумковий контроль включає екзамен, залік і атестацію.

Екзамен – це форма оцінки підсумкового засвоєння здобувачами вищої освіти теоретичного і практичного матеріалу з окремої дисципліни, що проводиться як контрольний захід у письмовій чи усній формах, за екзаменаційними білетами, складеними за програмою навчальної дисципліни.

Завданням екзамену є перевірка розуміння здобувачем вищої освіти програмного матеріалу в цілому, логіки та взаємозв'язків між окремими розділами, здатності творчого використання накопичених знань, уміння сформувати своє ставлення до певної наукової проблеми науки, знаходити шляхи їх вирішення тощо.

Залік – це форма контролю, що передбачає оцінку засвоєння здобувачем вищої освіти навчального матеріалу на підставі результатів поточної успішності за навчальним планом дисципліни.

Атестація здобувачів вищої освіти – це встановлення відповідності засвоєних ними рівня й обсягу знань, умінь, інших компетентностей до вимог стандартів вищої освіти.

3. Забезпечення якості освіти

3.1. Забезпечення якості освіти здійснюється в Інституті через вдосконалення управлінських та академічних підходів до освітнього процесу з підготовки аспірантів.

3.2. Управлінські та академічні підходи в Інституті мають на меті забезпечити:

- якість організаційного, методичного та матеріально-технічного забезпечення освітнього процесу;
- якість викладання навчальних дисциплін та проведення навчальних занять;
- якість освітньо-наукових програм та силабусів навчальних дисциплін;
- якість навчання аспірантів;
- забезпечення відповідності результатів навчання аспірантів кваліфікаційним вимогам за спеціальностями;
- приймати управлінські рішення стосовно подальшого вдосконалення та розвитку системи якості освіти в Інституті.

4. Вдосконалення освітнього процесу, освітніх програм та курсів навчальних дисциплін

4.1. В Інституті функціонують механізми взаємодії між різними учасниками освітнього процесу з метою моніторингу, перегляду і вдосконалення освітнього процесу, освітньо-наукової програми та курсів навчальних дисциплін, які полягають в наступному:

4.1.1. Питання, пов'язані з оновленням, вдосконаленням, створенням нових курсів дисциплін та внесення змін до освітньо-наукової програми попередньо розглядаються на засіданнях робочої групи забезпечення освітньо-наукової програми підготовки доктора філософії за спеціальністю 101 Екологія, після схвалення виносяться на затвердження Вченою радою Інституту. На такі засідання можуть бути запрошені зацікавлені аспіранти та працівники Інституту. Відділи можуть ініціювати такі розгляди з власної ініціативи або внаслідок результатів опитувань аспірантів та наукових/науково-педагогічних працівників Інституту.

4.1.2. Зацікавлені учасники навчального процесу, Вчена рада Інституту в разі потреби можуть ініціювати перегляд, внесення змін і доповнень до документів, які регламентують освітній процес в Інституті.

4.1.3. Під час проведення атестації здобувачів вищої освіти до екзаменаційних комісій можуть бути залучені зацікавлені сторони, у т.ч. зовнішні стейкхолдери, серед яких можуть бути успішні випускники аспірантури Інституту.

4.1.4. Забезпечення якості освіти Інституту базується на принципах академічної свободи, децентралізації, автономії та ініціативності викладачів. Особливе значення має автономія викладача в організації викладання курсів дисциплін, визначенні принципів роботи, процедури поточного контролю та умов оцінювання.

4.1.5. Вчена рада Інституту не менше одного разу на рік проводить засідання, присвячене стану наукового процесу і забезпеченню якості освіти Інституту.

5. Інформаційне забезпечення освітньої діяльності

5.1. В Інституті діють: веб-сайт, на якому розміщена основна

інформація про діяльність аспірантури, навчально- методичні матеріали та інші внутрішні документи.

5.2. Наукова бібліотека Інституту забезпечує доступ аспірантів до власних інформаційних ресурсів, ресурсів Національної бібліотеки ім. В.І. Вернадського.

5.3. Локальна комп'ютерна мережа Інституту дозволяє доступ до міжнародних наукометричних баз, який надано установам НАН України.

5.4. Силабуси навчальних дисциплін наведені на веб-сайті Інституту.

5.5. Інформаційне забезпечення освітньої діяльності у Інституті відповідає вимогам до ліцензійних умов щодо цього виду діяльності.

6. Оцінювання здобувачів вищої освіти Інституту

6.1. Оцінювання знань аспірантів здійснюється у формі поточного та підсумкового контролю, кваліфікаційної атестації та самоконтролю.

6.2. Форми проведення та критерії оцінювання поточного й підсумкового контролю визначаються у силабусах навчальних дисциплін.

6.3. Один раз на рік в Інституті проводиться атестація аспірантів про стан навчання. Аспіранти звітують перед атестаційною комісією Інституту.

6.4. За результатами звітування видається наказ директора Інституту про переведення аспірантів на наступний рік навчання або про незадовільний стан роботи та ініціюється процедура відрахування аспірантів, як це передбачено у Положенні про порядок відрахування, переривання навчання, поновлення та надання академічної відпустки особам, які навчаються в Інституті.

6.5. Рада молодих вчених Інституту раз на два роки проводить конференцію молодих дослідників «Наукові основи збереження біотичної різноманітності», участь в роботі якої для аспірантів Інституту є необхідною. За результатами виступів учасників конференції проводиться конкурс кращих робіт молодих учених і аспірантів Інституту.

7. Забезпечення підвищення кваліфікації наукових і науково-педагогічних працівників

7.1. Підвищення кваліфікації співробітників – цілеспрямоване безперервне удосконалення професійних компетенцій, необхідних для опанування завданнями, які сприяють підвищенню якості управлінської, навчальної, методичної, наукової, інноваційної, творчої та виховної діяльності Інституту.

7.2. Підвищення кваліфікації викладачів спрямовано на засвоєння інноваційних методик викладання та формування силабусів навчальних дисциплін у відповідності з європейськими стандартами.

7.3. Наукові/науково-педагогічні працівники повинні підвищувати кваліфікацію у закладах вищої освіти, відповідних наукових, освітньо-наукових установах та організаціях як в Україні, так і за її межами не рідше, ніж раз на 5 років.

8. Документи, що регламентують управління якістю освітньої діяльності Інституту

8.1. Якість освітнього процесу визначається такими документами:

Положення про організацію освітнього процесу з підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії в Інституті екології Карпат НАН України;

- Положення про академічну доброчесність в Інституті екології Карпат НАН України;
- Положення про порядок визнання в Інституті екології Карпат НАН України результатів навчання, отриманих у неформальній освіті;
- Положення про порядок відрахування, переривання навчання, поновлення та надання академічної відпустки особам, які навчаються в Інституті екології Карпат НАН України
- іншими нормативними документами.

9. Забезпечення публічності інформації про Інститут, освітньо-наукову програму, ступені вищої освіти та кваліфікації

9.1. Публічність інформації про діяльність Інституту забезпечується, зокрема, згідно з вимогами Законами України «Про особливості правового режиму діяльності Національної академії наук України, національних галузевих академій наук та статусу їх майнового комплексу», «Про наукову і науково- технічну діяльність», «Про вищу освіту», постановами та розпорядженнями Президії НАН України.

9.2. Інформація оприлюднюється на офіційному веб-сайті Інституту, який містить основну інформацію про його діяльність.

10. Забезпечення ефективної системи виявлення академічної недоброчесності в випускних кваліфікаційних роботах здобувачів вищої освіти

10.1. Заходи із запобігання і виявлення академічної недоброчесності здійснюються відповідно до «Положення про академічну доброчесність в Інституті екології Карпат НАН України».

10.2. Відповідно до Положення, всі випускні кваліфікаційні роботи здобувачів третього рівня освіти перевіряються за допомогою спеціальних програмних засобів, інтернет-систем, в тому числі безкоштовних інтернет-ресурсів. Використання будь-якого способу перевірки не виключає можливість використання іншого (інших) способів.

11. Прикінцеві положення

11.1. Положення набирає чинності з моменту його затвердження.

11.2. У разі внесення змін або доповнень у державні нормативно-правові документи, що регламентують питання цього Положення, відповідні пункти Положення втрачають свою чинність і вступають у дію внесені зміни.